

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)
SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)
SSN Dariusz Kala

Protokolant Weronika Woźniak

w sprawie **K. K.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 14 czerwca 2023 r. kasacji Prokuratora Generalnego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Zielonej Górze

z dnia 13 grudnia 2021 r., sygn. akt II K 352/21,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Zielonej Górze do ponownego do rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 13 grudnia 2021 r., sygn. akt II K 352/21, Sąd Rejonowy w Zielonej Górze, po rozpoznaniu sprawy K. K., skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. jednostkowym Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie z dnia 6 grudnia 2017 r., sygn. akt VIII K 713/14, za popełnienie przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. i art. 191 § 1 k.k., na karę łączną 2 lat i 9 miesięcy

pozbawienia wolności;

1. łącznym Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 4 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 580/19, który połączył kary pozbawienia wolności wymierzone skazanemu K. K. wyrokami o sygn.: VII K 1016/16, V K 645/16 i IV K 58/17, a w ich miejsce orzekł karę łączną 2 lat pozbawienia wolności na podstawie art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 w zw. z art. 4 § 1 k.k., połączył wyżej wymienione kary łączne i wymierzył skazanemu K. K. karę łączną 4 lat pozbawienia wolności; na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach objętych niniejszym wyrokiem łącznym pozostawił do odrębnego wykonania.

Powyższe orzeczenie nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron postępowania i uprawomocniło się z dniem 20 grudnia 2021 r. W sprawie nie sporządzono pisemnego uzasadnienia wyroku. Wyrok ten został zaskarżony kasacją przez Prokuratora Generalnego w całości na korzyść skazanego. Skarżący zarzucił w niej rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego - art. 366 § 1 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k., poprzez niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy wynikających z zebranego materiału dowodowego, w tym dotyczących przebiegu postępowania Sądu Rejonowego w Zielonej Górze o sygn. akt II K 580/19. W związku z tym zarzutem Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zielonej Górze.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna. Wyrok łączny Sądu Rejonowego w Zielonej Górze zapadł z rażącym naruszeniem przepisów prawa wskazanych w zarzucie kasacji.

Nie ulega wątpliwości, że Sąd Rejonowy w Zielonej Górze wydając zaskarżony wyrok łączny nie zapoznał się z aktami głównymi i wykonawczymi

wydanych w 2020 r. wyroków łącznych, w tym sprawą II K 580/19, w celu wszechstronnego wyjaśnienia sytuacji prawnej skazanego K. K. (akta II K 352/21; k. 65 - 66).

Na skutek tego zaniechania w komparycji zaskarżonego wyroku błędnie wskazał, że w obrocie prawnym nadal istnieje wyrok łączny Sądu Rejonowego w Zielonej Górze wydany w tej sprawie o sygn. II K 580/19. W konsekwencji czego połączył wymierzoną skazanemu w tej sprawie karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, z karą tego samego rodzaju wynikającą z wyroku jednostkowego Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie, sygn. akt VIII K 713/14 i na podstawie przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego (obowiązujących w brzmieniu do dnia 23 czerwca 2020 r. - uznane za względniejsze dla skazanego, zgodnie z art. 4 § 1 k.k.), orzekł w ich miejsce karę łączną 4 lat pozbawienia wolności.

Tymczasem w aktach Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, sygn. II K 580/19, na karcie 214 znajduje się prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20 lipca 2021 r., sygn. II AKo 59/21, w którym:

1. na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., art. 544 § 1 i § 3 k.p.k. oraz art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 456 k.p.k., wznowiono z urzędu postępowanie zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 10 grudnia 2020 r., sygn. akt VII Ka 821/20 i utrzymanym nim w mocy wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 4 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 580/19;
1. na podstawie art. 547 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. i art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. uchylono wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 10 grudnia 2020 r., sygn. VII Ka 821/20 i utrzymany nim w mocy wyrok łączny Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 4 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K 580/19 i umorzono postępowanie wobec skazanego K. K. o wydanie wyroku łącznego w tej sprawie.

Orzeczenie to uprawomocniło się z dniem 5 sierpnia 2021 r. i od tego czasu wyrok łączny Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, sygn. II K 580/19, już nie istnieje w obrocie prawnym, a więc kara łączna nim orzeczonej również utraciła rację bytu i jako nieistniejąca nie podlegała łączeniu z innymi karami.

Wydając – w tych warunkach - zaskarżony wyrok łączny Sąd meriti w sposób

rażący naruszył przepisy prawa procesowego: art. 366 § 1 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k., czego konsekwencją było rażące naruszenie art. 85 § 1 i § 2 k.k., co miało istotny, wpływ na treść wyroku. Obowiązkiem Sądu było prawidłowe zebranie materiału dowodowego pozwalającego na ocenę sytuacji prawnej skazanego, co wymagało zażądania wszystkich akt głównych i wykonawczych spraw, których wyroki były przedmiotem postępowania o wydanie nowego wyroku łącznego. Zapoznanie się z aktami postępowań, a przede wszystkim z podejmowanymi czynnościami procesowymi w tych sprawach, już po wydaniu wyroku skazującego, w tym aktami wykonawczymi, stanowi prawidłowe - modelowe procedowanie w tym zakresie, którego nie można zastępować jedynie odpisami wyroków z danymi o ich prawomocności, gdyż prowadzi to do sytuacji - tak jak *in concreto* - że Sąd nie dysponuje istotnymi informacjami o zmianie lub uchyleniu rozstrzygnięcia na skutek np. przywrócenia terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku i jego zaskarżenie w trybie instancyjnym, czy też o dokonanej kontrawencjonalizacji, czyli zamiany kary w trybie art. 2a k.w.

Równocześnie poza sporem jest, iż zgodnie z art. 366 § 1 k.p.k., na przewodniczącym rozprawy w sądzie *meriti* ciąży obowiązek takiego kierowania jej przebiegiem, aby wyjaśnione zostały wszystkie istotne okoliczności sprawy. Niewątpliwie, na gruncie postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, do tych istotnych okoliczności należy zbadanie całej sytuacji prawnej skazanego ukształtowanej wyrokami, którymi został on prawomocnie skazany na kary podlegające - przynajmniej potencjalnie - połączeniu (*vide*: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2014 r., sygn. akt V KK 210/14, Lex nr 1544605). Do okoliczności takich w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego niewątpliwie zaliczyć należy okoliczności dotyczące wcześniejszej karalności oskarżonego zwłaszcza w kontekście zapadłych prawomocnych skazań.

Nie ulega też wątpliwości, że w części wstępnej wyroku łącznego (tzw. komparycji) powinny być opisane w prawidłowy sposób wszystkie skazania, które stanowiły przedmiot rozstrzygnięcia (art. 413 § 1 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 574 k.p.k.). W tej części wyroku powinno się zatem wymienić: daty wydania wyroków objętych postępowaniem o wydanie wyroku łącznego, sygnatury tych postępowań, daty przypisanych przestępstw, podstawy prawne skazania i wymierzone za nie kary

jednostkowe, a także kary łączne, gdy zostały orzeczone. To właśnie ta część wyroku łącznego określa przedmiot rozstrzygania w trybie wyroku łącznego. Oznacza to, że co do tych skazań wymienionych w komparycji wyroku sąd meriti winien wydać rozstrzygnięcie w części dyspozytywnej wyroku (tzw. sentencja wyroku). Brak w komparycji wyroku łącznego określonego skazania oznacza, że nie było ono przedmiotem rozstrzygnięcia w tym wyroku. Niewątpliwie w komparycji wyroku nie mogą znajdować się również orzeczenia, które nie istnieją już w obrocie prawnym (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia: 27 września 2022 r., sygn. akt I KK 220/22, Lex nr 3489325 i 5 grudnia 2018 r., sygn. akt V KK 261/18, OSNKW 2019/1/3).

Z tych to względów należało uznać oczywistą zasadność kasacji Prokuratora Generalnego i w konsekwencji tej oceny uchylić zaskarżony nią wyrok łączny i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania.

W jego toku Sąd będzie miał na uwadze również powyższe wnioski i spostrzeżenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.